

בית מרדכי

ע"ש הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:18	17:34	18:12
רחובות	16:36	17:36	18:10
חיפה	16:25	17:33	18:09
ב"ש	16:37	17:37	18:13
ת"א	16:34	17:35	18:09

בס"ד

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

יא' טבת ה'תשפ"ה | עלון מס' 496 | פרשת ויחי

המאמר המרכזי

מתורת מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זיע"א

אפרים לפני מנשה

"וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה" (מ"ח, ט')

כאשר בא יעקב לברך את מנשה ואפרים, שינה יעקב את סדר לידתם ובירך את אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור. יעקב הסביר ליוסף מדוע הוא מאחר את מנשה (מ"ח, ט'): "ידעתי בני ידעתי, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגויים". הסביר רש"י: "גם הוא יהיה לעם" - שעתיד גדעון לצאת ממנו (ממנשה), שהקב"ה עושה נס על ידו; 'ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו' - שעתיד יהושע לצאת ממנו (מאפרים), שנחל את הארץ וילמד תורה לעם ישראל". במה מיוחדת גאולת יהושע מגאולת גדעון? גאולת גדעון היתה גאולה זמנית, הנוגעת לבני אותו הדור בלבד; אבל יהושע הוא "שינחיל את הארץ וילמד תורה לישראל" (רש"י) - אין זה עניין זמני מקומי, אלא צורך לדורות.

במה זכה יהושע לכך? משום שהיה מחזק את לימוד התורה בארץ ישראל. בשכר זה קיבל יהושע שני כוחות, ואת שניהם קיבל בברכת "חזק ואמץ" (יהושע א', ו-ז): "חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם" - הרי כוח המנהיגות והכיבוש מזה; "רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוך משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך" - הרי חיזוק התורה וקיומה מזה.

כאשר הקדים יעקב אבינו את אפרים - אבי-יהושע - למנשה, הוא בא ללמד לדורות שיש לחזק ולקבע את לימוד התורה בארץ ישראל. אין תועלת בכיבוש של ארץ ישראל אם אין לומדים בה תורה. התורה היא המגן המוחלט של גבולות הארץ.

אלו הם שני היסודות הנצחיים של עם ישראל: ארץ ישראל ותורת ישראל. יהושע ישריש בישראל את שני היסודות הללו, ולכן חשיבותו של אפרים, אבי-אביו, גדולה מזו של אחיו מנשה.

כלי מלחמה רוחניים

"וְאֵינִי נֹתֵן לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי"

בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי" (מ"ח, כ"ב)

פשט הדברים הוא, שיעקב אבינו נלחם וכבש את העיר שכם מיד האמוריים (עיין 'ספר הישר'). אבל תרגום אונקלוס לא פירש כן, וז"ל: "ואנא יהיבית לך חולק חד יתיר על אחך דנסיבית מיידא דאמוראה בצלותי ובעבותי". לפי דבריו, אין הכוונה כאן לחרב וקשת ככלי מלחמה ממשיים, אלא לכלי מלחמה רוחניים. יעקב אבינו ניצח במלחמה בזכות תפילותו ובזכות בקשתו. הרי שלמרות שיעקב היה בקיא בעשיית מלחמה, והמדרש (בראשית רבה פ', י) מפרט את גבורתו וחכמתו בקרבות, עם זאת נשען בעיקר על תפילותו כדי לנצח במלחמה. ידע יעקב שכלי המלחמה הטוב ביותר הוא התפילה.

את כוחה של התפילה בימינו מצאנו אצל האדמו"ר בבא סאלי זיע"א. פעם שאלתי אותו כיצד זכה לכוח תפילותיו. הוא אמר לי שזה בזכות שמירת המסורת שבידו להיזהר מאוד מלשון הרע. אמרתי לו: הרבה נזהרים בכך ולא עלתה בידם! ואז הוא אמר לי, שזכותו היא בגלל הקדושה והטהרה שהקפיד עליהן, ובפרט בשמירת העיניים, שלא להביט בשום מראה שיש בו פקפוק של כשרות וצניעות מוחלטת.

כשנפטר האדמו"ר "בבא סאלי" זיע"א הגיע קהל רב ועצום להלווייתו. בין ההמון היו גם שרים ואנשים רמי מעלה. הרה"ג חכם דוד יהודיף זצ"ל, חתנו של בבא סאלי (הוא הוציא לאור את כל ספרי רבני משפחת אבוחצירא זצ"ל, וכן את ספרו של הרה"ג יצחק אלפייא זצ"ל), הנחה את ההלוויה, והזמין אותי לפתוח את ההספדים. דיברתי על כוחו העצום של בבא סאלי בתפילותו, שבקעה את כל המחיצות והעפילה עד לכסא הכבוד. לא היתה תפילה שחזרה ריקם. הבאתי כמה עובדות ומעשיות שהיו עמו בחייו. כן הדגשתי, שהוא היה מסוגל לראות למרחוק, ממש הפלא ופלא. כל זה היה בדור שלנו, ולא בדורות קודמים ורחוקים.

ראו עד כמה קדושתו באה לידי ביטוי, שאפילו ראש הממשלה הראשון של ישראל, שהיה אדם נערץ וחשוב מאוד - כיום אין אפילו מניין שעולה לקברו. אף אחד לא מתעניין במקום קבורתו. להבדיל אלף אלפי הבדלות, אל קברו של ה"בבא סאלי" עולים מדי שנה עשרות אלפי אנשים, שבאים להעתיר בתפילות ובתחנונים בזכותו של הצדיק הגדול שקבור שם.

זהו הכח העצום של "בחרבי ובקשתי" - כח התפילה.

(דברי מרדכי)

החיזוק השבועי

התפללתי ולא נענתי - האם התפילה לא התקבלה?!

לפעמים אנו נמצאים במצב שיש לנו צרה ומחליטים לקרוע שערי שמים ומתפללים לקרוע את הגזירה, אבל בסוף לצערנו הגזירה לא מתבטלת. **לאן הולכת התפילה?** המגיד מדובנא מבאר מהי תפילה על פי משל נפלא - משל לזקן ובחור צעיר שנכנסו לחנות בגדים בשביל לקנות חליפה, הצעיר מסתכל על בגדים רואה מה הכי יפה קונה מהר ויוצא, אבל הזקן נכנס מודד כמה סוגים ומינים עד שלאחר זמן רב הוא מגיע לחליפה שהוא רוצה. שאל הזקן את

הבחור הצעיר איך יתכן שלי לוקח הרבה זמן לקנות חליפה ולך לוקח מעט זמן? עונה לו הבחור הצעיר שכשהוא קונה את החליפה הוא יודע שאם הבגד הזה לא יתאים לו הוא יעביר את הבגד לאחיו הקטן או לבנו, אבל הזקן שאין לו למי להעביר צריך לדייק ממש במידה. **הנמשל** הוא על אדם שמתפלל על צרה, הקב"ה רוצה לשמוע את התפילה שלו ולכן נותן לו צרה אבל לא תמיד התפילה היא בשביל אותה צרה. יכול להיות שהתפילה היא לצרות של אחיו או בניו הקטנים. **לפעמים נראה לנו שתפילתינו לא התקבלה, אך שום תפילה לא חוזרת ריקם, מה שלא עזר למה שרציתי עוזר לענין אחר.**

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

בבנין משותף עבדה פועלת ניקיון במשך שלוש שנים בלא תלוש משכורת, ומשום שעברה דירה הפסיקה לעבוד כעת היא רוצה תשלום פיצויים. ועד הבית מסרב לשלם משום שעבדה בלא תלוש, ועוד טוען שלא עבדה כראוי האם חייבים לשלם לה פיצויים? תשובה:

הב"ח (סעיף ד') והש"ך (בסימן רנ"ט סק"ג) שבשעיר כופין על לפנים משורת הדין והביא כן בשם כמה אחרונים. ומכל מקום כתב התומים (סק"ד) שכופין בדברים בלבד דהיינו שאומרים לו שהוא חייב לשלם וכו' אך לא במלקות ונידוי וכ"כ בערוך השולחן (שם סעיף ב'). ואפשר שכן כוננת הגאון בן ציון עוזיאל זצ"ל ו"ע. מ"מ כ"ך כתב בשו"ת מנח"י (ח"ו סימן קס"ז וכ"נ בפד"ר ירושלים ח"ז עמ' ר"י אות ג') וכ"נ בשו"ת תשובות והנהגות (ח"ג סי' תע"ג) והוסיף דאין ציבור עני ולכן כשתובעים ציבור אפשר לחייב לפנים משורת הדין עפ"י הנ"ל ולכאורה גם בניד"ד אנשי הבנין חשובים ציבור.

והנה עפ"י החוק זכאי העובד לקבל פיצויים אם פוטר או אם הורעו תנאי עבודתו והדבר פשוט לפצות את הפועל תשלום חודש בשנה וכ"פ בדיני ממונות בצרי (ח"ג עמ' ל"ד), אך אין מנהג ברור בעובד בלא תלוש משכורת ויותר נראה שהעובד בלא תלוש מראה שמוותר על הזכויות המגיעות לעובד עם תלוש. ועוד שבמקרה הנ"ל היא התפטרה מעצמה וגם לדברי ספר החינוך יש לומר דפטור לפי מש"כ שם בחינוך דעבד שיוצא בגרעון כסף אין מעניקים לו וה"ה להתפטר מעצמו וכמו שכתב בשו"ת מנחת יצחק (שם ד"ה אומנם). ואם הזיק העובד למעסיק בשו"ת מנחת יצחק שם נראה שפוטר אף לפנים משורת הדין ובשו"ת ציץ אליעזר (ח"ז סי' מה פ"ד) נראה שמחייב.

חייב תשלום פיצויים אינו מפורש בתורה ובחז"ל אלא שיש ללמוד ממצות הענקה לעבד עברי וכמו שכתב בספר החינוך מצוה תפ"ב וז"ל "דאף מצוה זו של הענקה אינה נוהגת אלא בעבד עברי בזמן שהיובל נוהג מכל מקום אף בזמן הזה ישמע חכם יוסף לקח שאם שר מבני ישראל ועבדו זמן מרובה או אף זמן מעט שיעניק לו בצאתו מעמו מאשר ברכו השי"ת". ובטעם המצוה כתב החינוך "למען נקנה בנפשנו מדות פעולות יקרות וחמדות וכו' שנרחם על מי שעבד אותנו וכו' ע"ש.

כאמור דין הענקה אינו נוהג אלא בזמן שנוהג יובל ואין לחייב מדינא לתת פיצויים לעובד אך כיום מנהג המדינה לתת פיצויים לעובד ויש לחייב כן מדין מנהג המדינה וכמבואר יסוד זה ברמב"ם (פ"ט מהל' שכירות) ובשו"ע (ח"מ סי' של"א). כתב הגאון בן ציון עוזיאל בספר תחוקת העבודה (תש"ה הובא דבריו בפסקי בי"ד הרבניים ח"א עמ' 332) שמנהג המדינה נקבע בדבר שהוא שכיח בכל המדינה ובדבר שכיח ונהוג הרבה פעמים. וכתב עוד שיש לדיינים לדון לחייב תשלום הפיצויים מדין למען תלך בדרך טובים כלומר לפנים משורת הדין ע"ש. ועיקר דין זה מבואר בב"י (ח"מ סי' י"ב סעיף ב') ולמעשה דעת הב"י שאין כופין על כך וכן נראת דעת הרמ"א, ובפת"ש שם (סק"י) כתב שכן דעת שו"ת שב יעקב (תאה"ע ס"ס כ"ט) אך דעת

הלכה למעשה

בנידון הנ"ל אין צריך לשלם פיצויים כיון שמנהג שלא לתבוע פיצויים למי שעובד בלא תלוש משכורת ולפנים משורת הדין יש לבית הדין לדון כן לפי הנסיבות.

הלכות מצרן

סדר חליצת התפילין

טוב לחלוץ את התפילין רק אחרי "עלינו לשבח", ואם ממרה לעבודה יכול לחלצם לאחר "ובא לציון". וטוב ללמוד אחרי התפילה עם התפילין וביחוד עם תפילין של ר"ת.

טוב לחלוץ את התפילין של ראש והטלית ביד שמאל, להראות שקשה עלינו פרידתם. ומנהג החכמים הוא לנשק התפילין בשעת הנחתן ובשעת חליצתן, וכן בשעה שמניחם בתוך הכיס, וכל זה הוא לחיבוב המצוה. וכשחולץ התפילין יקפל אותם בעצמו ויניחם בכיסם לחיבוב מצוה, וכמו שבס"ת גדולה מעלת הגולל, כך גם בתפילין גדולה מעלת הגולל.

כשחולץ את תפילין, יקפל אותם מיד וינחם בכיס ולא ישאירם גלויים. ואם מוכרח להשאירם גלויים כגון בר"ח שחולצם לפני מוסף או שהם לחות מעט מזיעה וכדו, יניחם בצורה ישרה כשהמעברתא (החלק התחתון שבתפילין) כלפי מטה ויכסם, ויקפלם מיד לאחר מוסף או כשתייבשו, אך יזהר לא לקפל אותם באמצע חזרת מוסף.

אסור לחלוץ תפילין בפני רבו ובפני ספר תורה פתוח, ואם מוכרח לחלוץ את התפילין, יחזיר פניו לצד אחר, ויש אומרים שיכול לחלוץ אם מכסה ראשו בטלית, ויש מקילים בחליצת תפילין של יד. ואם ס"ת סגור נהגו להקל.

מנהג בכריכה - יש נוהגים לכרוך את התפילין ככנפיים על שם אלישע בעל כנפיים שנהפכו תפיליו לכנפי יונה. (מעובד מ"דברי מרדכי")

הלכות שבת

שאלה: האם אדם יכול להתפלל מנחה אחר קבלת שבת ביחיד?

תשובה: כתב החזו"ע (שבת ח"א עמ' קצא) יחיד שקיבל שבת קודם שקיבלו הציבור שבת, ואח"כ נזכר שלא התפלל מנחה, רשאי להתפלל מנחה. הואיל וקבלת שבתו לא היתה בציבור. וכן מי שטעה בתפילת מנחה של ערב שבת, טעות המצריכה לחזור ולהתפלל, כגון ששכח 'יעלה ויבוא' בר"ת, וכדומה, ונזכר אחר שקיבל שבת ביחיד, חוזר ומתפלל מנחה כדת.

שאלה: אדם שלא התפלל מנחה האם יכול לענות ברכו של ערבית?

תשובה: פסק החזו"ע (שבת ח"א עמ' רצו) אדם שנכנס לבית הכנסת ושמע 'ברכו', אם לא התפלל תפילת מנחה לא יענה עמהם, משום שאם יענה 'ברכו' הוי קבלת שבת בציבור, ואינו יכול להתפלל מנחה. ואם ענה 'ברכו' קודם שהתפלל מנחה, יתפלל ערבית של שבת שתיים. ואינו יכול להתנות שאינו מקבל שבת באמירת 'ברכו', אלא יענה בהרהור ויתנה שאינו מקבל שבת. אולם דעת מרן הרב בשו"ת קול אליהו (פ"ה ז) שיכול להתפלל מנחה כיון שלא אמר 'ברכו' אלא לכבוד ה' יתברך ולא בשביל לקבל שבת, ובפרט שבימינו אין מתכוונים לקבל שבת 'בברכו' אלא כשאומרים 'בואי כלה'.

שיעורי תורה מרכזי בית מרן במגוון נושאים <<< www.ateretm.org

מידי יום שיעורים מרתקים לצפייה באתר שיעורי בית מרן

עם מגוון רבנים כדרכו של מרן <<< www.ateretm.org

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה
לרפואת עדי בת מזל תחי' וריעות בת גילה תחי'

אורייתא הפרשה מזווית נשית

שרח בת אשר

שָׁרַח מוֹזְכֵרֶת בַּתּוֹרָה גַם עִם יוֹרְדֵי מִצְרַיִם (בראשית מו יז) וגם עם העולים ממצרים (במדבר כו מז).

דמות מקפת זאת חיה גם את הגלות וגם את הגאולה.

למה היא זכתה להאריך ימים ומה פירוש השם שָׁרַח?

בתרגום יונתן מובא, שכאשר חזרו האחים ממצרים עם בשורת "עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מֵשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם", התביישו האחים לספר על כך ליעקב. מי שהציל את המצב הייתה שָׁרַח. ילדה קטנה, נכדת זלפה.

בזכות הפשטות, האמונה והשמחה היא מצליחה להעביר את המסר הענק ללא תקלות.

צריך לזכור שיש משהו בגינים של עם ישראל שהם מתרגשים ולפעמים זה מביא אסון. כך קרה עם שרה ששמעה על הצלת יצחק ופרחה נשמחה. זאת הסיבה שבגללה יעקב קורא קריאת שמע כשהוא נפגש עם יוסף. הוא חושש שלבו לא יעמוד בעומס האהבה.

גם עכשיו חוששים האחים ושולחים למשימה הזאת את שָׁרַח.

שָׁרַח מצליחה. יעקב ניצל מהגורל שפקד את סבתא שלו כשהתבשרה על הצלת יצחק. והעיקר שיש שלום במשפחה.

יעקב מבין שצריך את הכוח שלה לדורות ומברך אותה בחיים ארוכים.

שָׁרַח ממלאת את תפקידה ועוזרת לעם לקבל את בשורת הגאולה של משה, כשיש בשורה כל כך טובה שקשה להאמין, שָׁרַח מסייעת.

שָׁרַח מסייעת גם במשימות של פיוס לאומי. בעיצומו של המצור ששם יואב שר הצבא על עיר מרדנית משבט בנימין, מפשרת שָׁרַח בין יהודה לבנימין ומונעת מלחמת אחים. עליה נאמר "טוֹבָה חֲכָמָה מִכְּלֵי קָרְבִי".

עליה ועל כל בנות אשר נאמר: "בָּרוּךְ מִבְּנֵי אִשְׁרָי". במה? בבנות. "שהיו בנותיו נאות ביותר ונשואות לכהנים גדולים הנמשחים בשמן זית" (רש"י). בלעדיהן הכהנים הגדולים לא יכולים לכפר על ישראל ביום הכיפורים. בלעדיהן הם לא יכולים להשכיך שלום בין איש לחברו ובין ישראל לאביהם שבשמים. ראש לכל בנות אשר - זאת שָׁרַח.

(ידיברי מרדכי')

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

ירקות/ פירות

כאשר משתמשים בקליפות לאכילה, כגון פלח לימון בתה, קליפת לימון/תפוז בעוגה, קליפות הדרים מסוכרות וכדומה- חייבים להסיר מהן את הכנימות.

הכנימות- נראות ככתם עגול קטן(1-2 מ"מ בערך) או כפסיק קטן.

צבען חום או אפור והן יורדות בקלות.

נקודות שחורות וכן כתמים שלא יורדים בקלות- אינן כנימות.

פקעות/שורשים

פקעות כגון לפת, סלק צנון וכדומה, לפעמים נגועות. ועל כן בודקים אם יש חור מבחוץ, חותכים מתחת לעלים ורואים אם יש סימן לחדירה) רצוי לחתוך פרוסות לרוחב ולבדוק)

עלים ירוקים

אפשר לאכול חסה כרום נענע פטרוזיליה וכדומה הנפוצים בשוק אם בודקים אותם כמתואר בהמשך, **אולם אין לקנות ירקות אלה אפילו אם יבדקו אותם בדיקה מדוקדקת, במקום שאפשר להשיג את הגידולים בשיטת "גידול ללא תולעים".**

(מן המותר בפ"ך" הוראות מעשיות לבדיקת המזון)

פיה פתחה נשים ונפלאות

בלתי ידח ממנו נדח

בשנת תשל"ט, כששערי רוסיה היו סגורים ולא כל אחד היה יכול להיכנס לשם, ובוודאי לא לצאת, עמדתי לצאת לברית-המועצות לשליחות. המדובר היה בשליחות לא פשוטה וארוכה, בת שישה שבועות, בתקופת החגים, ל"ביקור" אצל יהודים - מסורבי עלייה, לומדי יהדות ומלמדי עברית, כשאני מחופשת לתיירת. לשכת הקשר ששלחה אותנו אסרה עלינו לדבר עם איש על הנסיעה לפני כן. אבל לטוס מבלי לקבל את ברכת הרב אליהו זצ"ל לא יכולתי, מה גם שהיו לי שאלות הלכתיות שהיה עלי לברר, כי ברור שלא יכולתי לקחת אתי לשם שום ספר או מחברת ולא יכולתי להתקטר טלפונית.

המסלול שלנו היה ארוך והוביל אותנו לערים שרק לעתים רחוקות ביותר מגיעים אליהן שליחים מישראל, והרבנים הדתיים העדיפו להישאר בערים גדולות כמו מוסקבה, לנינגרד וקיאב, שם הם גם הרגישו שכוחותיהם לא ילכו לאיבוד, וכן חשו יותר בטוחים. עולה חדש שעלה לא מכבר מאחת הערים הנידחות שיש בה רק מיליון וחצי תושבים ו-30,000 יהודים, ביקש ממני לומר להם איך בונים מקווה. בקיץ לא היתה בעיה, ונשים נסעו שעתים או שלוש לים או לנהר גדול, אך בחורף במינוס 20 מעלות הסיפור היה קשה יותר, ואף בלתי אפשרי, מה גם שהשלטונות אסרו על בנייה לצורך "פולחן דת", ולכן לא היתה לי ברירה אלא להטריד את הרב אליהו.

תשובתו הראשונה אלי היתה: "אלה לימודי גמרא, זה לא תפקיד של אישה". אך כשהסברתי שיכולים לעבור חודשים רבים עד ששוב שליח יהודי יגיע לערים אלה, ושייתכן שאותו שליח יהיה יותר ממושע ממני ובאמת לא יתייעץ עם איש לפני הנסיעה, הקדיש הרב בימים המעטים שעוד נשארו לי שעות רבות לסוגיה זו ולבסוף אף בחן ובירך אותי.

לאחר שובי, דהרתי לבית הרב על-מנת לומר ברכת הגומל. באותה העת הרב העביר את השיעור השבועי שלו, ואחרי השיעור הוא שאל בצמאון: "מה שלום אחינו שם?" ראיתי את האהבה הגדולה שלו לאחינו המתעוררים ליהדות ברוסיה.. ("אביהם של ישראל" 2)

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: יחיה

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

תפלין עם עבודה זרה

אני מחזיק בית חב"ד בקרון שנמצא באלונית באמצע כביש 6. הרבה אנשים מגיעים למקום להניח תפלין, לפעמים שותים קפה ולומדים משהו, ותוך כדי כך מדברים על אמונה ומעשים טובים. אחד האנשים שמגיע באופן קבוע הוא חבר שגר בקבוץ בצפון. מגיע דרך קבע לאלונית בכביש 6, מניח תפלין וחוזר לעסקיו.

יום אחד שמתי לב שיש לו שרשרת שעליה יש צלב. שאלתי אותו מה זה, והוא השיב: זה שטויות, קבלתי את זה במתנה ממישהו, אני לא מתיחס לזה. אני נכנס לכפרים ערביים עם השרשרת, כדי שיחשבו שאני משלהם. אמרתי לו שזו עבודה זרה, שישמיד את זה, אבל הוא סרב. החלטתי שאני לא מרפה מן הענין ובכל יום שלחתי לו פסקוקים כגון "והאילים כרות יכרתון" וכו'. אבל הוא כתב לי שארד ממנו, כי הוא ממילא לא מתיחס לזה חשיבות.

יום אחד הוא הגיע כדרכו לאלונית להניח תפלין. הוצאתי מתיקי ספר מסדרת "אביהם של ישראל" ופתחתי לו בספור שמספר עד כמה הרב זצ"ל היה רגיש לעבודה זרה. כך הקראתי לו שלושה ספרים ברצף באותו הנושא. הוא שמע את הדברים והלך למכוניתו.

לא עבר זמן רב והוא קרא לי ואמר: בוא תראה איך אני זורק את השרשרת הזאת. זה היה מדהים לחזות בעיני כמה השפעה יש לספרים האלה על האנשים וכמה יראת שמים הם מביאים למי שקורא אותם.

(אביהם של ישראל" 2)

חידושים בפרשה

שבת שלום לילדים יקרים, בפרשת השבוע שלנו כתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר מִי אֵלֹהִים"** (מ"ח, ח)

כאשר בא יעקב לברך את מנשה ואפרים, שנה יעקב את סדר לדתם וברך את אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור. יעקב הסביר ליוסף מדוע הוא מאחר את מנשה (מ"ח, י"ט): "ידעתי בני ידעתי, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים". הסביר רש"י: "גם הוא יהיה לעם" - שעתיד ג'דעון לצאת ממנו (ממנשה), שהקב"ה עושה נס על ידו; 'ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו' - שעתיד יהושע לצאת ממנו (מאפרים), שנחל את הארץ וילמד תורה לעם ישראל".

במה מיחדת גאלת יהושע מגאלת ג'דעון? גאלת ג'דעון היתה גאלה זמנית, הנוגעת לבני אותו הדור בלבד; אבל יהושע הוא "שינחיל את הארץ וילמד תורה לישראל" (רש"י) - אין זה ענין זמני מקומי, אלא צרך לדורות.

במה זכה יהושע לכך? משום שהיה מחזק את למוד התורה בארץ ישראל. בשכר זה קבל יהושע שני כוחות, ואת שניהם קבל בברכת "חזק ואמץ" (יהושע א, ו-ז): "חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם" - הרי כוח המנהיגות והכבוש מזה; "רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו ימין ושמאל למען תשכיל בכל אשר תלך" - הרי חזק התורה וקיימה מזה.

כאשר הקדים יעקב אבינו את אפרים - אבי-יהושע - למנשה, הוא בא ללמד לדורות שיש לחזק ולקבע את למוד התורה בארץ ישראל. **אין תועלת בכבושה של ארץ ישראל אם אין לומדים בה תורה. התורה היא המנחלת של גבולות הארץ.**

אלו הם שני היסודות הנצחיים של עם ישראל: ארץ ישראל ותורת ישראל. יהושע השריש בישראל את שני היסודות הללו, ולכן חשיבותו של אפרים, אבי-יהושע, גדולה מזו של אחיו מנשה. (מעבד מתוך "דברי מרדכי")

חידות

1. בן כמה שנים היה יעקב כשהגיע למצרים?
2. כמה שנים חי יעקב בסך הכל?
3. על אלו 2 דברים השביע יעקב את יוסף?
4. מה יעקב עשה אחרי שיוסף נשבע?
5. בגלל 3 סבות לא רצה יעקב להקבר במצרים. מהם?
6. למה התפנו יעקב אבינו; אפרים ומנשה כראובן ושמעון. יהיו לי?
7. מדוע יעקב מספר ליוסף על מות רחל בדרך אפרתה?

נדולים צדיקים

הרב יהושע שהרבני

היה מקבל רב שכונת בקעה שבירושלים. נולד בבגדד שבבגדאד. למד בישיבתו של הרב אלישע דנגור, ובהמשך אצל הרב שמעון אגסי והרב יוסף חיים" הבן איש חי". רבו הבן איש חי לקחו למלמד לנכדו רבי דוד חיים.

בסביבות שנת ה'תרנ"ו עלה לארץ ישראל והשתכן בירושלים, שם נמנה עם מייסדי ולומדי ישיבת בית המדרש "שושנים לדוד" בשכונת הבוכרים.

לאחר מארעות תרפ"ט עבר להנהיג את הקהלה הספרדית בחברון למספר שנים. בשנת ה'תשט"ו עם הקמת ישיבת פורת יוסף הוקמה בה ישיבת מקבלים בשם עז והדר והוא שמש כנשיאה.

את תורת הקבלה למד לצד הרב סלמאן אליהו, (אביו של הרב אליהו זצוק"ל) וסייע בהוצאת ספרו "כרם שלמה" על ידי השלמת הקטעים החסרים בכתיב היד מזכרונו. נהג לצום משבת לשבת.

הלך לעולמו ב-י"א בטבת ה'תשל"ג כשהוא בן למעלה ממאה שנים ונקבר בהר הזיתים, זיע"א.

בדיחה

טפש אחד עלה לגג וזרק שעון, שאל אותו חברו למה זרקת אותו מהחלון, הוא ענה: רציתי לראות איך הזמן טס.

בין הפותרים תערך הגרלה אחת לחודש על כרטיס ספר ע"ש 50 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל ateretme@gmail.com או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב זכריה מדאר 31' רחובות לברורים 08-9397933